

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه
جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

موضوع
تعیین موقعیت رادیوگرافیک و آناتومیک آپیکال فورامن در
دندان های مولر اول فک بالا

استاد راهنما
سرکار خانم دکتر مهرناز شایلدی

نگارش
میرخسرو علی پور

سال تحصیلی ۸۴-۸۳

شماره پایان نامه ۲۴۶

پکیده

یکی از مهمترین مراحل کار در درمان های ریشه، تعیین طول کارکرد است. یکی از رایج ترین روش های مورد استفاده برای تعیین طول کارکرد در کلینیک، روش رادیوگرافی است.

مشکل اصلی از آنجا ناشی می شود که اپیکال فورامن در بسیاری از مواقع بر آپکس آناتومیک و در نتیجه آپکس رادیوگرافیک منطبق نمی باشد. بنابراین در استفاده از رادیوگرافی جهت تشخیص موقعیت اپیکال فورامن احتمال خطا وجود خواهد داشت. هدف اصلی از انجام مطالعه حاضر، تعیین موقعیت نوک فایل در حالت نوک به نوک با آپکس رادیوگرافیک نسبت به آپکس آناتومیک در ریشه های دندان مولر اول فک بالا می باشد. در این مطالعه از ۳۰ دندان کشیده شده مولر اول فک بالای انسان استفاده شد. پس از ضدعفونی و شستشو، انتهای ریشه های دندان ها توسط موم پوشیده شد. سپس برای هر دندان حفره دسترسی تهیه شد. از هر دندان یک رادیوگرافی اولیه به روش موازی (جهت تابش اشعه بصورت باکالی) گرفته شد. با توجه به طول ریشه های دندان در کلیشه رادیوگرافی، داخل کانال های ریشه فایل های اندازه گیری مناسب به نحوی قرار داده شد که در رادیوگرافی اندازه گیری، نوک فایل با آپکس رادیوگرافیک در حالت نوک به نوک قرار گیرد. پس از تأیید حالت نوک به نوک فایل توسط دو مشاهده کننده، فایل ها به کمک گلاس آینومر خود سخت شونده در داخل کانال ها ثابت شدند. سپس موم انتهای ریشه ها بوسیله آب داغ حذف شده و میزان بیرون زدگی فایل برای هر ریشه و سطحی که فایل از آن خارج شده بود زیر استریومیکروسکوپ تعیین و ثبت شد. نتایج نشان داد که، در ۷۶/۶

درصد از دندان های مورد بررسی (۳۰ دندان و ۹۰ ریشه) انحراف آپیکال فورامن از آپکس وجود دارد. که بیشترین انحراف در ریشه مزیوپاکال (۸۶/۴ درصد) بود. میانگین میزان بیرون زدگی فایل برای تمام سطوح از هر سه ریشه ۱/۸ میلی متر است، که به ترتیب برای ریشه پالاتال ۲/۱۴ میلی متر، برای ریشه دیستوپاکال ۱/۹۳ میلی متر و برای ریشه مزیوپاکال ۱/۵ میلی متر بود. در ۳۰ درصد موارد در ریشه پالاتال فایل بصورت نوک به نوک با آپیکال فورامن قرار داشت. با توجه به یافته های این مطالعه، تبیین بالای عدم انطباق آپیکالی فورامن بر آپکس تأیید شد.